

KOLOZSVÁRI KÖZLÖNY.

SZERKESZTOI SZÁLLÁS:

O-vár. Vizi-utca, 231. szám, első emeletben

Az évi négyzetére 3 ft o. é. Hirdetési ár: négyhasábos sorát először 7 kr, másodszor 6 kr., harmadszor 5 kr. o. é. s minden hirdetés után 30 kr bélyegdíj. Előfizetés s hirdetés a kiadó-hivatalnál kezeltetik.

KIADÓ-HIVATAL:
Középútcza, STEIN J. könyvkereskedése.

Kolozsvár, ápril 2-ki. 61.

(D) Megyeink szervezése a küszöbön áll, és a hazafiak jellemi rövid időn újabb kísérlet, mennek át. Rövid időn látni fogjuk hol és merre nyomul előtérbe a magán érdek, az önzés, s ezen alapult pártviszály a közérdek fölött.

A partiumban a legelső megye szervezése sem maradt ment korteszkedéstől, úgy látszik ez vajjon többi megyeinkben is? Vajjon a hazafiság, mely tíz évi szolgátságban eleget tanult, abban fog-e helyezni a szabadságot, hogy az alkotmányosság hivatalos téren szolgálatában összpontosítsa minden értékét amannak?

És vajjon oly kecseskedő-e a reánk váró küzdelem, hogy a hivatal szomját igazolhassa?

Igaz, hogy elszegényedünk, s több megye előtervezetéből kitűnt, hogy törekednek oly magasra fokozott hivatali díjakat létesíteni, melyek míg egy részről az állam magasabb tisztségeinek díjaihoz illő arányban nem állanak, másrészt éppen arra szolgálnak, hogy az önzők s haszonlesők is figyelmüket a hivatalokra fordítsák, melyek végre jobban fognak hajtani a gazdaság s marhatenyészésénél, jobban csak azért is, mert a nagyra fokozott hivatali díj végre is a hivatalon kívül eső nagy többség adójából kell hogy kikerekedjék, a mi által oda számítva az állam iránti sokkal nagyobb tartozásokat, a hivatalon kívül eső életmód csaknem elbírhatlanná válik, míg a hivatal maga kezd több kényelmet biztosítani, a hivatal, mely a mi alkotmányos életünkben nem volt életmód, hanem tisztesség, mit a hazafi magasabb érdekekért viselt.

A jogegyenlőséggel változván a hivatalok feladatai, tagadhatlanul a tisztai állás a régi díjak mellett nem maradhat, csak azáltal sem, mert a sporturák kora lejárt, de másfelől az sem megy, hogy egy másod alispán, egy főszolgabíró, egy főjegyző oly díjt húzzon a megye pénztárából s mellék jövedelméből, a mely egy kir. táblai bíró, egy kormányzéki tanácsos, vagy egy országos képviselő fizetését felülmúlja.

Éppen alkotmányosságunk megtartása végett főfeladatunk az, hogy tisztségeink ne hogy bürocratiává fájuljanak, és pedig azzá fognak fájulni, ha oly anyagi ingert kötnek hozzá, mely miatt minden ember, ki más pályára képesebb is, ahhoz húzódjék mint nyereményesbhez; s miután végre is éppen e tér az, hova minden be nem férhet, okul szolgáljon a kimaradás a pártgyűlöletre, folytonos indignatiokra, s felebarátatlan alábasásokra.

Isten örözen, hogy a hivatalvágy erőt vegyen rajtunk, hazánkknak ez lenne legnagyobb calamitása, mert az intelligentia nagy, a hivatali személyzet pedig csekély ahhoz képest.

Nálunk pedig a felettünk oly sokáig gyámkodott idegen uralom kegyelméből szűk a pályatér. Igyekeztek a hadsereg élére idegeneket állítani, nem törekedtek soha arra, hogy kereskedelmünk, műiparunk magasabb lendületet vegyen, gazdaságunk még elemi, még csak a nyert termények után élünk, nem hasznosítjuk azt sem rendszeres állattenyésztésben, sem gyári productumokban, de ha hasznosítanók nincs piacunk, — s vasutunk sincs, mely által piacot szerezhezzünk.

Vajjon ily helyzetben üdvös-e oda fokozni a hivatali díjakat, hogy azok, kiváló ingerrel bírjanak, s hogy a kiket összekötötték, közvélemény vagy szerencse oda helyezze, azok a nagy többség előtt folytonos irigység tárgyává váljanak? s mindezen felül egy néhány ember kényelmét ezer adózó szegénynek verejtéke szenvedje ki ily államban, hol a kereset hiánya miatt az adó a népre nézve oly terhes.

Ha a pénzt az Isten adná ingyen kegyelemből a tisztek fizetésére, akkor imádkoznánk, hogy fizesse minél dúsabban mindeniket; de miután azt a birtokos és a szegény földnépe adójából kell fizetni; csak akkor vagyunk igazi demokraták, a népszabadság valódi barátai, ha arra minél kisebb terhet vetünk. Am pedig mi láttunk már oly projectumot, melyben egy erdélyi megye tisztai fizetése 100,000 forintba volt kiszámítva, a mennyit az osztrák bu-

reaucratia sem nyelt el, s a melyhez ha hasonló budgetet szerveznének minden megyének, úgy Erdély több adót adna csak a tisztselőknek, mint a mennyi volt a múlt évtizedben összes mindenféle adója.

Az arany középsszeriséget kell eltalálnunk, nem szabad megfosztani a hazafit azon régi erényétől, hogy ő a midőn hivatalt viselt, nem saját kényelmét biztosítja ezzel, hanem a hazát szolgálta. És soha sem kell elfelednünk, hogy a mi köznépünk, melynek nevében annyi háládatlan szájhoz kiált kigyót békát a magyarra, Európa népei között a legkevésbé volt végségre jutva, s kimerítve a terhes adók által. Figyelem volt mindig ez utóbbi évtizedig, hogy a nép túl ne terheltesse. Ez évtized tönkretette már is a népet, s még az álladalmat is agyon adósította. Kínóztatjuk-e még tovább e kizsákmányolt szegény népet?

Az absolutismus vesztegetéssel jár; a szabad kormányzásnak nincs szüksége arra, hogy vesztegessen. Lesz tisztselőlönk elég, bármily korlátozott jutalmat szabunk ki.

Igaz, hogy nálunk a felfokozott hivatali díjak sem versenyeznek a külföldi díjkiadásokkal; de az is igaz, hogy nálunk rendes időben sokkal olcsóbb az életmód s százszorta kevesebb a pénzforgalom. Minden gazda saját viszonyai szerint rendezí bevételeit s kiadásait, s a ki az utolsót túlfeszíti — koldus botra jut.

Erre kell figyelnünk államgazdaságunknál is, s annak kiadásait minél kevesebbre szállítsuk.

Mi eszélyesnek tartjuk elődeink azon intézkedését, hogy a hivatali díjt kevésre mérték, s a tisztselők jövedelmét munkálkodásához képest fokozták a porlekedők által hordott napi díjak, commissio és itélet, s másolatok díjai által.

Mi nem látunk semmi okot arra, hogy ezen tisztai jövedelmek jövőre is meg ne maradjanak; a ki perel, hordozza annak terheit és ne hordozzák adójuk által azon ezerek, a kik uest nem perelnek.

Hanem annak ideje csakugyan lejárt, hogy a tisztselöket, lovaikat s cselédségüket a helységek élmezzeék akkor is, midőn ők közrendőrségi ügyben járják be amazokat. Ellenben ha a községek porében szállanak ki, akkor hordják ők is ugy a költséget mint más magán személy. — Miután így a közigazgatási tisztek többé a községek költségén nem foghatják látogatni járásait s kerületeiket, természetesen, hogy fizetésöknek csakugyan emelkedni kell annyira, hogy a tisztselöket ne vállják reájok nézve anyagi romlással. De csak is ennyi és nem több a mit a mi tisztselölésünk jelleme igényel, mely elejétől fogva ellensége volt a bürocratismusnak s nagy hivatali díjak által nem semmisít meg más életpályák kelendőségét.

Maradjon megyeinken a tisztselölőség továbbra is tisztselölőség és ne legyen soha hivatal.

Ez maga már csökkenteni fogja azon hivatal után való küzdést, mely a mi hazánkfiainak mindig egyik gyöngye oldala volt.

Most pedig mikor kiválólag arról van szó, hogy legelőbb a hazát állítsuk vissza, most szorosabb kötelességünk mint valaha, hogy egyéniségünket a közérdek előtt háttérbe tegyük.

Most kevésbé szabad mint valaha a választási jogban még be nem élt nép szenvedélyeit venni igénybe a végett, hogy káros pártküzdelmeknek érvényt szerezzünk.

Alakítson minden törvényhatóság értelmisége erős közvéleményt és sujtja a porba azt, a ki nem becsületes uton kíván hivatalhoz jutni, mert a közvéleménynek aljas eszközök általi kicsikarása nagyobb bűn a hegyi tolvajságnál, mert ez által nemcsak egyéni vagyon, hanem egész néptömeg erkölcsi vagyona raboltatik el. A ki a népet itatja, a ki annak csalja és az államérdekeibe ütköző ígéreket tesz, a ki így a nép erkölcsét és az állam jogait támadja meg ugyan képes-e, hogy mint tisztselölő örökösök a közérdekek és a köz- és egyéni jog felett?

A ki oly szerénytelen, hogy mámorossá kívánja tenni a népet, hogy e mámorában megcsalhassa s általa saját népszerűségét hazudtassa, a ki oly aljas, hogy hát mögött vetélytársát rut alacsonyításokkal

kívánja kisebbiteni, s hogy elnyerhesse előle a tisztseget, titkon assa alá annak becsületét; ugyan kérdem az ily egyén méltó-e arra, hogy szolgálja a közérdekeket s ítéljen ember társai felett?

Hagyjuk józanon a népet, és az megtudja bírni: ki méltó az ő bizalmára, és legjobb az oly tisztselölő, kit a nép ismer és tisztjének óhajt.

És mindenek fölött gondoljunk az elfolyt tíz keserves esztendőre, midőn felettünk jött ment idegenek zsaroltak, ugyan kívántunk-e akkor egyebet mint azt, hogy mentse meg Isten tőlük a hazát, hogy szolgálhassák azt, a mi bennszülött véreink és atyáinkfiai, bármik legyenek azok.

Oh az egekre feledjük, bár e válságos napokban az egyéni érdekeket, s legyen jelszavunk: „a haza minden előtt.”

Ezen czikkünk elmélete tehát az, hogy azok ellen, kik aljas utakon keresik a tisztsegeket alkuljon megyeileg és országosan erős és lesújtó közvélemény, de hogy az önzés s haszonlesés csökkenjen, s hogy nemzetünk soha a bürocratikus rendszer igájába ne hulljon, s hogy a szegény nép sorsát terhes adóval ne terhesítsük: a hivatalok díjazásánál tartuk meg a legbecsületesebb s legerényesebb mértéket. E részben egy kulccsal szolgálhatunk.

Emlékezzünk arra, hogy az 1849-iki szervezőkor mindnyáján meg voltunk elégedve az akkor kiszabott tisztai díjjal. Ha mi az uralkodással kibékülünk, a pénz értéke még szilárdabb lesz mint volt 1849-ben az akkori bankjegyeké: tehát ha 1849-ben elég volt nekünk az akkori fizetés, s arra elég tisztselölő vállalkozott, elég lesz az most is mig tán a megyei hivatalok államfizetés alá esnek s egyformaság hozatik be e körül az egész királyságban.

1849 február 7-kén küldé szét akkori országbiztos Csányi László a tisztselölői díjak tariffáját, a mely következőleg volt megállítva:

Főispán fizetése: 1,500 forint, első alispáné 600 frt, második alispáné 300 frt, főjegyző 300 frt, főjegyzői iroda tartására 200, első aljegyző 300 frt, második aljegyző 150 frt, főszolgabíró 300 frt, alszolgabíró 150 frt, esküdt 100 frt, főpénztárnok 250 frt, alpénztárnok 150, főügyész 300 frt, alügyész 150 frt, számvevő 250 frt, levéltárnok 300 frt, első alispáni besorozó (ígtató) 150 frt, irodai kiadó 200 frt, írnok 80 forint. A törvényszéki bírók napi díja 2 forintban volt megállítva. A tisztai commissio díját 15 krajczárban, szolgabírói s törvényszéki érdemleges díját az itéletek díját egy forintban mostani pénz szerint lehetne megállítani, odaértve, hogy a beadványok bélyegmentesek. A törvényszéki itélet díja $\frac{2}{3}$ -ad részben a referens jegyzőt, $\frac{1}{3}$ -ad részben az íródi kiadót illetné, a szolgabírói itélet díja a szolgabíró s esküdt közt oszlanék fel, odaértve, hogy a szóbeli porlekedés a magyarországi 1836 és 43-dik t.-czikkek értelmében Erdélyre is mulhatlanul alkalmazandó, s e szerint az első bíróság a szolgabíróból és esküdtből áll. Természetes, hogy ezek a kormányzések jóváhagyása alá tartoznak.

Ajánljuk e kimutatást a közfigyelembe s ajánljuk újból meg újból annak megfontolását, hogy a tisztselölői díjt nekünk az összes elszegényedett birtokosságnak s a nyomorral küzdő szegény népnek kell kifizetnünk, s hogy általában a megyei tisztselölők díjazása nem az országos, hanem a megyei keblí pénztárból fizettetik, — tehát minden megye kizárólag magát rontja meg a felfokozott díjak által,

Nézetek megyei törvényhatóságaink szervezése körül. — Midőn a Királyhágon inneni részek szervezése a küszöbön áll, s miután azon állítás fontossága s alapossága tagadhatlan, mit a „K. Közlöny” tisztelt szerkesztője, valamint ugyan 47-dik számában Felszegi S. ur, czikkeiben felmerítették, hogy az 1848-bani lényeges változások, a jobbágy felszabadulás nagy actusa, az uri székek eltörlése, s a népek birtokossá válása által a szóbeli perlekedés szükségessége s más törvényes és politikai hatósági eljárások szabályosítása által és érdekében, a most választandó megye hatósági tisztselölőknek a régieknél szabotásabb és tovább terjeszkedő utasításokat kell adni, — valamint az alsóbb hivatali személyzetben s szolgálati rétegekben mulhatlanul személyzetssaporitást kell eszközölni, melyet ugy az adó-ügy, mint a csend- és rendőrségi ügyek elkerülhetlenné tettek; és miután ezen kérdésekben a Királyhágon túli közigazgatás messze túlhaladott a Királyhágon in-

nenin; azt hiszem, hogy hasznos dolgot cselekszem, habár vázlatosan is ismertem mindkét keblől lapunk hasábjain azon elveket, melyekre a Királyhágon túli tisztviselők hatásköre és teendője van fektetve.

Alólirt, mint a ki fiatal korát Magyarországon megyéin töltötte s az ottani közigazgatásban mint megyei tisztviselő részt vevén, bő alkalommal birt az ottani gyakorlatot és rendszert megismerni; valamint később Erdélyben is mint ügyvéd s 1849-ben Alsó-Fehér megyében főszolgabíró lévén, az itteni rendszerről is ismereteket szerezhetett; úgy-szólvá hazafi kötelemének érzéi, ezen igen fontos szempillanatokban tájékozást adni a hazai közönségnek a magyarhoni megyék tisztviselőinek hatásköréről, alkalmazva azt rávitelesen az erdélyi megyék körülményeire, — következésképp:

A Főispán inkább díshivatalnok — dignitarius — mint felelős tisztviselő. A megyét igazgatja, hivatalnokok eljársai felett felügyel. Elnökök a köz- és megyei bizottmányi gyűléseken. A bizottmányokkal egyetértőleg a tisztikar restaurálja, a választásnál kivül tiszteletbeli és alhivatalnokokat nevezi s időközben megüritt állomásokat a bizottmány által jelelendőkkel betölti.

Főispán után Magyarországon következik az első alispán, utána a második alispán, e hivatalok nálunk is így lennének beállítandók, hatáskörüket a magyarországihoz képest irván körül; minőfögya:

Első alispán tárczájához tartoznának: a főispán távollétében a köz- és bizottmányi gyűlésekbeni elnöklet. A polgári pereket ítélő törvényszékek ő a rendes elnök s arra az ülnököket ő hívja meg. Utalványozás, pénztárak, adók nevei, megyei raktár s egészségügyek feletti főintézkedés. Megyei pecsétje nála áll. Színház s bálókrai engedély adás. Gyámi, pénztárnoki s egyéb közszámadások beadattatása, megvizsgálattatása. Folyamodások elfogadása hatáskörébeni ügyekben. Alább említendő alispáni bíróságnak is elnöke sat.

Második alispán tárczája: megyei közmunkák, hidak, utak s egyéb középítések. Kereskedelem, műipar, vízszabályozás, malmok, czehek, mértékek s katonasági ügyek feletti intézkedés. Hűsméretési rendelkezések. Megyei kórház s annak számadása megvizsgálattatása. Hajdúk s rabok élemezésére, megváltására, hajdúk feloldására s ruházására s egyéb megyei gazdaságra felügyelet sat.

Fenyítő ügyekbeni intézkedés, rabok ügye, bezáratás, kezesség iránti folyamodványok elfogadása.

Fenyítő- és csod-törvényszékekbeni rendes elnöklet. S első alispán távolléte vagy akadályozása esetében annak helyettese.

Főszolgabíró magyarországi megyékben két, három s néhol négy alszolgabírói szakaszokból alakított járásnak a főtisztviselője, s mint ilyen felügyel s bárhol rendelkezik a járásbani szolgabírói szakaszokban. A falusi jegyzőket ő erősíti meg. A csendőri személyzet felett is járásában felügyel.

E mellett a főszolgabíró a járása egyik szakaszában szolgabíró is; s mint ilyenek éppen egy, mint a többi alszolgabírák, a melléjük választott esküdttel egyenes örökösödési és szóbeli perekben 200 p. fríg bíraskodtak, egy a törvény által kijelölt más perekben. Kisebb büntényeket a szolgabírák fenyítnek meg, nagyobbakat megvizsgálálnak s az eredményt feljebb jelentik. Előjökbe kísért foglyokat a megye házához beküldik. Közérközség, személy és vagyonbátorság, mezei rendőrség, tilalomfenntartás sat. ügyekben intézkednek. Egyszóval minden, mit a polgári társaság közjóléte igényel, szakaszaikban kötelezett teendőjük.

Szolgabíróknak ezekben segédtségre a megyei esküdt, s együtt hiteles bizonyoságnak — legale testimonium — is nevezetnek; s mint ilyenek a megye minden gyűléseiben és törvényszékeiben egy szolgabíró és esküdt jelenléte szükségeltetik.

Ha az erdélyi megyékben létezett két főbíró hivatala változtatik át a magyarországi főszolgabírói hivatalra, akkor ezeknek alszolgabírói szakasz s illetőleg azokbani eljárás nem adathatik, hanem mindenik a kijelelendő néhány szakaszbeli szolgabírószáza feletti felügyelettel bizatik meg.

Ha pedig magyarországi módon fognak választani főszolgabírákat: akkor a megyék területéhez képest három s a legnagyobb megyében is legfeljebb négy főszolgabíró elég-séges, s ezen esetben a főszolgabíró is járása egyik szakaszában szolgabíró leendő.

Az ily főszolgabírói járássokba a megye fogja beosztani az alszolgabírói szakaszokat.

Főjegyző a köz- és bizottmányi gyűlésekben, számvevői székekben, egy a polgári pereket ítélő törvényszékekben viszi a jegyzőkönyvet, illetőleg előadó. Megyei irodák felett rendelkezik. Aljegyzők között a dolgot kiosztja s tölti a jegyzőkönyveket beveszi, felsőbb helyre felterjesztés végett. A gyűlési megbízások és kiküldetések felől, az illetőktől be nem adott jelentésekről a scoutrot vezet.

Aljegyzők a főjegyzőnek segédei. A büntényítő székek előadók, segítettetve a tiszteletbeli aljegyzők által.

Levéltárnok, számvevő, kiadó, igazgatók, valamint fő- és alorvosok. Mérnök s utbiztos teendők önként értvén.

Tisztviselői főügyész a megye jogvédője, árva, özvegyek, szegények pártfogója. Megyei gyűlésekben és törvényszékeiben a megye tekintélyét széksértés s más közbántalmakkal sértőket azonnal béperesíti. Közvetségeken — in delictis publicis — u. m. hivatalaikkal visszaélő vagy közpénzt elköltő tisztviselők, hamis játékosok, törvényes zárlat (sequestum) megrontói, hamis mértékeket használók, vámolással visszaélők, család sat. ügyek, révek rosz karban tartói, lopás, rablás, gyilkosság, csendzavarás sat. közvetségek elkövetői ellen ő emel vádat, folytat pert.

Segédei a két alügyész, kik között a szolgabírói szakaszok felosztatnak s mindenik az ő kerületéből bekísért foglyok béperesítője, egy a büntényítő székek közváltók s illetőleg egyik a másik ellenében kirendelve védő ügyvéd. Segítettnek a tiszteletbeli alügyészek által.

Főpénztárnok minden megyében kettő kívánatik, u. m. hadi és hazai főpénztárnok mint Magyarországon is van, kik a megye székhelyein lakjanak. S minthogy az adakezelés az addigi kiváltságos osztálynak minden köz-

terekben részesedése és a domestica cassa felállítására miatt nehezedett, minden főszolgabírói járásban egy alpénztárnok felállítására szükséges magyarországi mód szerint; a ki járáshelyeiből az adókat felgyűjtve, hónapoként illető pénztárnokhoz bevigye!

A hadi főpénztárnok időnként az országos kincstár hivatalba administral.

A pénztárnoki számadások az első alispánhoz adatván be, ő azokat a számvevőhöz adja át megvizsgálásra, ki a számvevőszék elibe terjeszti, onnan a főkormányzósághoz küldetnek fel.

A hadi adó országgyűlésen repartíratván a megyékre, minden megye ebbeli illetőségét bizottmányilag kirója egyes járásokra, hol azontul a főszolgabírák a szolgabírákkal, esküttel és alpénztárnokokkal egyes helységekre s azokban az előjárók közbejövetelel egyenként vetik ki.

A háziadót teszi bizonyos százalék, mely a hadiadó összege után vettetik ki.

Törvényszékek:

a) Polgári pereket ítélő vegyes törvényszék, ezen látatnak el az első folyamodási ügy, mint az alispáni és szolgabírói bíróságtól fölbbezett perek. Elnöke az első alispán, ülnökök: minden törvényszéken külön meghívandó tekintélyes s törvényűdő négy egyén. Szolgabíró, eskütt, szavazat nélkül a főjegyző és főügyész. Segítségül tiszteletbeli aljegyzők és alügyészek.

b) Büntényítő törvényszék: elnöke a másodalispán. Ülnökök: három évre választandó négy díjazott ítélő bírák, szolgabíró, eskütt. Előadók az aljegyzők. Vádlo és védő tisztviselő alügyészek, segítettetve a tiszteletbeli aljegyzők és alügyészek által.

c) Alispáni bíróság: tagjai első alispán, szolgabíró s eskütt.

d) Szolgabírói bíróság: áll a szolgabíró és eskütt személyeiből.

Számvevőszék: elnöke első alispán, ülnökök: szolgabíró, eskütt, számvevő, főügyész, fő- vagy aljegyző.

Megegyesendőség: minden főszolgabírói járásban egy erélyes csendőrbiztos szükséges szolgabírói vagy eskütt ranggal. Kinek is rendelkezése alá néhány foglyár — persecutor — legény adandó, kikkel a rend és csend felett felügyel a csendőrbiztos, s valamely büntény felől értesítve azonnal a helyszínen megjelenik s a tettest és társait befogatja s illető szakaszbeli tiszthez kísérteti.

A foglyárokon kívül a helységeknek is van egy-két öre, kik vagy szegődöttek, vagy rendre a lakosok közül állítják a községekbeni rend és csend fenntartására.

Várnagy: a megyeház gazdája, a hajdúk felügyelete alatt vannak, a bekísért rabokat elzárattja, az idejüket kitöltötteteket vagy kezességben kibocsátandókat kibocsátattja, hajdúkat, rabokat élemezeti, közmunkákra vagy magánosokhoz díj mellett dolgára kiadandó rabokat a kísérő hajdúknak számbaadja, ily munkák után begyűlt díjakat havkánt a házi pénztárba beszolgáltatja.

A legiesőbb intézkedések tekintetéből egy pár lovas hajdu egy örmesterrel, egy néhány gyalog hajdu egy örmesterrel és tizedessel szükségesek. A lovas örmester gyítlések alkalmazva ajtonállo s rendesen megyeház mesteri, a gyalog örmester a tizedessel porkolábi vagyis tömlőcztartói foglalkozásra rendelendők; a hajdúk a rabok őrzésére és kísérésére.

Előadottak után még pár megjegyzést tennem legyen szabad.

Legkívánatosabb, sőt legszükségesebb, hogy a hatóságok szerkezete lehetőségig egyöntetű s egyenlő típusu legyen s hogy a tisztviselő személyzeti feleslegesen ne szaporítsák, valamint a hivatalnokok díjja se esigázassék igen magasra; igaz, hogy a mostani hivatalos teendők a régiekhez jóval felülhaladják, s az életmód is nehezedett; ennőfögya a hivatalnok fizetéseknek is emeltetni kell: de vessen számot magával minden hivatalra vágyó és ne csináljon a hivatalból csupa kenyérkeresetet, tekintet annak szellemi nemesebb oldalát is ex nobili officio is igyekezzék szolgálni a szegény hazát, mint ezt őseink annyi nehéz viszonyok közt századokon át folytatták. Török Antal.

Az illyefalvi városi község felirata. Császári

Királyi Felség! Átalakulunk e nehéz korszakában, midőn hazai ügyeink szerencsés megoldását feltételeztük nemcsak hazánk tizenegy évi nyomozott rendszer által okozott mély sebének begyógyulása s leendő fölvirulása, hanem egyszerűsmed Felséged trónjának hatalma, nagysága és dícsősége is, midőn a tett vagy teendő intézkedések talán századokra kibátó következményekkel bírhatnak, s éppen azért az uralkodó Felség és alattvalók közti bizalomra, nyílt őszinteségre és minden bármintó parányi erőnek a nagyszerű cselekedésére végeti közreműködésére soha se volt nagyobb szükség mint éppen napjainkban: légyen szabad nekünk is — ezen bár kicsiny — de ősi alkotmányunk által, az országgyűléseknek gyakorolt törvényhozás jogában részvételkel fölruházott városi községnek, Felséged elibe alázatos kérelmünkkel folyamodni.

Nem titkolhatjuk el Felséges ur! hogy a midőn egyfelől a múlt évi október 20-diki diploma, melyben Felséged azon legkegyelmesebb akaratát kegyeskedett kinyilatkoztatni, miszerint országainak kormányzatában a történelmi jogaimhoz fogva szem előtt tartani, örömmel tölti el keblünket, bizton remélve, hogy hazánk minden történelmi jogait láb-bizton rendszernek beköböl — mely a trónt és a hazát csaknem érvény szelére juttatá — annyi szenvedés és nemes beiktetés után elvégre kifogunk bontakozni; de másfelől le nem győzhető hazafiai aggodalmakat s honunk szerencsés átalakulása feletti kétségeket is támasztának bennünk a hazánk visszaszervezésére nézve ugyan akkor kiadott legfelsőbb intézkedések.

Ugyan is mindamélt, hogy a posoni 1847-éskirályi Felség által szentesített törvényekkel által Erdélynek Magyarországgal egyesítése a legfőbb törvényesebb alapon kimondott, életbe léptetett, — mindamélt, hogy ezen

törvényekkel a törvényszabta uton meg nem változtattak, s így királyi hitlevelek és eskük által szentesített hazai törvényeink értelmében mind ez ideig érvényeseknek kell, hogy tekintessenek; — hazánk szenvedésének utba indítására vonatkozólag oly nemű legfelsőbb intézkedések tételének, melyek a minden törvényes kellekkel bíró unio-törvényekkel jogérvényességét kétségbe vonák, s honunk átalakulását az egyedül szilárd és biztos történelmi jogalap helyett, ismét az ostromlás annyi szerencsétlenséget okozott ingatag terére szoríták.

Felséges Ur! ezen, mind hazai törvényeinkkel mind magával az október 20-diki diplomával ellenkező legfelsőbb intézkedések nem engedék, hogy a 11 év óta sújtó rendszernék összeomlása feletti örömtünk teljes légyen, sőt az alkotmány első sugárainak reánk lövellése által kiderült arcunkon a terhes aggodalmak felhője is nyomban mutakozának. Azonban remélők; a k-jérvári értekezlet után pedig, hol a Felséged által meghívott értekezleti tagok nagy többsége az 1848 dik törvények sőtellen megtartása mellett szavazott, bizton várók is, mikép Felséged legkegyelmesebb atyai indulata és igazság szeretete annyi szerencsétlenség által látogatott országunknak is igazságot szolgáltatand, s annak 1848-diki törvényes alaponi visszaszervezését kegyelmesen elrendelni kegyeskedend.

Hetek, hónapok tölték el immár s igazságos és törvényes várakozásunk teljesülésére felülől egyetlen biztató hang nem adatott, egyetlen reményre jogosító lépés nem tétel.

A magyarhoni országgyűlés megnyitását már csak néhány nap van s törvényhatóságaink még maig csinelen szervezve, a közös hongyülésre meghíva, holott ezen nagy feladatu országgyűlés az erdélyi törvényhatóságok követel nélkül törvényeink értelmében nem lehet illetékes az elibe tűzendő nagyfotosságu kérdéseknek eldöntésére, megoldására.

Felséges ur! a történelem bizonyítása szerint mind az uralkodókat, mind a nemzeteket egyedül a törvényekhez kegyeles ragaszkodás, s azoknak az idő korszakokhoz képest alkotmányos utoni tovább fejtese tették nagyokká, hatalmasokká a jelen és utókör által dícsőitettek. Nemzetünk mindig kegyelettel ragaszkodott, annyi századok vízszontagságai, annyi vérvullas által szentesített alkotmányához, s a 11 évi sújtatás még erősebbé, kitűrtelenné tévé azt.

Ez okból mi is, mint a székegy nemzetnek, mely a legrégibb századoktól fogva mindig a legszeleesebb alapokon nyugvó alkotmányos szabadsággal birt és a mely a Felséges uralkodóház védelmébe még akkor is, midőn egyrésze ősi alkotmányunkkal ellenkező határőri szolgálatra kényszerített — annyiszor emelte fel szabad nemzetéhez méltó lelkesedéssel hősi karját, ontotta véré — mint ezen nemzet egyik városának közönsége eszedéink Felségednek alkotmányunknak 1848-dik alaponi teljes visszaállításáért, jelesen pedig: hogy az országgyűlésileg hozott s királyilag szentesített unio-törvényeink érvényesnek ismertessék el,

hogy ennek alapján törvényhatóságaink mielőbb visszaszerveztessenek s a magyarhoni már-már megnyilando országgyűlésre mint egyedüli illetékes helyre meghívattassanak.

Alattvalói hódoló tisztelettel lévén Cs. K. Felségednek.

A városi község gyűléséből. Illyefalva, márczius 17-én, 1861

alázatos szolgáló

Illyefalva városi községe.

Dézs, márczius 20-dikán, 1861. — A napokban egy legfelsőbb helyről érkezett választ volt szerencsénk olvasni, a melyben egy nemes ember abbéli panaszára, hogy a Dézs városi Szamos vizén lévő hídton töle vámt vétetett, mind a mellett is, hogy egy a cs. kir. vámolási nyiltparancs szerint a privát hidakon a nemes ember vámot fizetni nem tartozik; az lön végzéséknél biztosítva lesz, mivel az 1848 dik törvények a nemes és nem nemes és így az osztályok közötti különbséget eltörölték: a kérelmes vámtmentességét tárgyzó kérsének elég nem tétethetik. Ezen válasz szerint a legfelsőbb, Erdélyre nézve még fennálló cs. kir. kormány által elismertették az 1848-ik az ország által hozott s a fejedelem által megerősített törvények érvényessége, hitelessége, mivel arra történik hivatkozás és idézés. S ezt mint öröndetes dolgot jónak láttam megemlíteni hírlapilag is, azon reményben, hogy azok törvényessége közlekedésről országosan is el lesz ismervé — a fejedelem által is.

A vallásos kegyelet, a nemzeti érényeknek fűjellemvonása, s Dézs városa másszert áldozatokon kívül a vallásos intézetekre is sokat adományozott minden felekezeti felhőknek különbség nélkül, a lakosok felénél nagyobbrésze magyar és reformatus és mégis a helybeli rom. kath. templom kijavítására a községtautas közlekedési gyűlésében 900 ftot adni határozta a majorsági pénztárból.

Egy más példája a vallásos nemzeti érényeknek. A Dézshez 1 órai távolságra fekvő színeji ev. ref. egyház egyike azoknak, melyek közlekedésről annyira elpusztultak, hogy a vallásos életet gyakorolni nem lehetvén, a magyar reformatusok előladosodtak s a ref. lakosok nagyobbrésze még anyanyelvét is elfeledé; ezen romlásnak indult egyház temploma kijavítására a szomszéd Mánya helységében egy József-napi mulatság alkalmával, helybeli birtokos és kebligondnok Bikfalvi József ur 100 ft lön aláírva. Eljenek a nemesleklű adakozók. Mányai.

KÜLÖNFÉLEK.

— A helybeli evangélikus egyházban magasztosan ülték meg a feltámadás innepét. A derék és alkotmányos érzelmű század lelkes Hincz György magyar nyelven most szótól legelőbb a szöszekből, s azon nemes küzdésnek ülté örömtünnet, melyet éppen e derék lelkes a magyar istenítisztelet alkalmazásáért vívott. Beszédjében kiemelte, hogy hívei közül legnagyobb rész nem értvén a német nyelvet, kénytelen volt más felekezetek egyházában imádkozni; köszönetet mond az illető felekezeteknek vallásos türelmükért s üdvözülte e napot, melyen a magyar templomi tanítások is kezdetüket veszik az evang. egyházban.

Püspök Haynald Lajos 6 nmlga folyó hó 2-án utazott itt keresztül az országgyűlésre. Városunk előjárása előre elhatározta, hogy ő nmlgát, a 48-ik alkotmányának egyik legteljesebb bajnokát érkezésekor tisztelegéssel fogadják. Ennek folytán emelt nap reggelén mintegy husz diszfogatban vonultak városunk tisztelegő képviselői a Felekre, hol polgármester Wendler lelkes beszédrel fogadta az érkezőt; üdvözlötte mint Erdélyi katolikus püspököt, ki magas állásánál fogva a két hon egyesítése s alkotmányos szabadságunk visszavívása körül már is oly sok hazafi érdemet vívott ki magának. Mire püspök ő nmlga ismert ékesszólásával megköszönte a városi előjárás szives figyelmét, felemlíté, hogy főpásztori kötelességétől a hazafi kötelességeket különválasztva eddig sem képzelte; pályáján csak annyi változást lát, hogy a két teendő egyesítése s kifejtése a kedvező viszonyok tágasabb tért nyitottak; hogy az alkotmányos élet s unio kérdésében felemlíté szavát, abban semmi különös érdemet nem lát: azt hazafi kötelességnek tartja s csak lelke sugallatát követte, mert Erdélyi egyesülése nélkül az anyabont csakonának tekint, míg Erdélyre nézt az unio szent életfeltétel; az alkotmányos élet visszatérésében biztosítékot lát arra, hogy a trón és nemzet közt megszakadt bizodalom ismét helyre áll, mi által mindkettőre áldás háramlik. Beszéde végén gyönyörű fordulatot a hazafiság érdemét a tisztelegőkre hárítá vissza, kik a haza és alkotmányos szabadság érdekében annyira buzognak, hogy a legkisebb alkalmat felhasználják arra, hogy a legcsekélyebb érdemeket is kitüntetéssel koszorúzzák. Erre püspök ő nmlga a tisztelegő seregével a városba beindult, hol gr. Mikó Imre ő exeljáról ebédre utját tovább folytatta.

Kolozsvárt az elbetegesedett nyomdászok fülseglésére létesített egyet megalakult, a szép irányu egyesület gyámlatára felhívta a hazafikat, ily adakozásokat szerkesztőségünk is örömet elfogad, a hazafias adakozók névsorának, s adományainak közlése mellett.

Innap másodnapján a redonteremben adta Szuck Róza gordonka hangversenyt. A pestieként annyiszor magasztalt fiatal hölgy játéka szabatos és tiszta s nagy könnyűséggel jár kis keze e hangszer gombácska hurjain. A hangverseny, mely énekkel s szavallatokkal volt összekötve, élvezetes időtöltést szerzett a közönségnek.

A mint halljuk a helyt levő főispánok már elkezdék konferenciáikat Erdély szervezete előtt, s nézetük oda ment volna ki, hogy a szerint szervezzék a mint volt 1848-ban s adelőtt. Az hallszik, hogy e hó 8-án fognak mind a főispánok kormányzósági elnök ő nmlgánál érkezést tartani.

Hübner báró Bécsbe hivatván, f. 4-kén volt oda Velenczéből megérkezendő.

A partium visszacsatolása, a kiküldött királyi megbízottak folyó hó 26-án és 28-án jelentek meg Kraszna- és Szolnokmegyében, hol a visszacsatolási okleveleket felolvasták b. Vay elnöklete alatt, az illető megyei bizottmányok előtt szándékozván egyszersmind utasítások értelmében a megyei tisztségek is helyreállítani. A megye bizottmánya közszóval vette a visszacsatolást, amár ez felesleges volt, miután ez már 1848-ban megtörtént. Ellene mondtak annak, hogy a részek és Erdély közti határokról legyen szó, mert Erdély is bekebelezve levén Magyarországra, a részek megyéinek szomszédja csak Kolozs, Doboka, B. Szolnok megyék. A tiszviselők már szervezve lévén, a kiküldött biztosok e részbeni teendője meg van előzve. A kir. biztosok a napokban mennek Zarándba, hol Pípos ur igen különös utasításokat kaphatott, mert ott oly eszmék alapján kezdetek szervezni, miből megérthetjük, hogy másszázmára fogjuk megmérni a vármegye lakóit s ebből kikalkulálni, hogy hány mázsa és hány font magyarra és románra esik egy megyei hivatal.

A „Küküllő mellől, egy száz városból, nem Segesvárról” felirattal egy levél jelent meg a „H. Ztg.” hasábjain. Abban körülmenyesen le van írva, hogy egy magyar tanuló vezettette a német tudományosság utáni vágytól, felvételt kért az ottani gymnasumban, s nem csak szivesen immatriculálták, hanem a director ur szives volt arról is gondoskodni, hogy a szegény vagyonatlan fiú holmi aprólékos házi szolgálatok tétele mellett valamelyik polgárnál szállásba és kosztba vétessék. Igen méltánylandó, szép tett! Csak azt nem értjük: miért kell azt ily hosszosan leírva a „H. Ztg.”-ban ország világnak tudtára adni. Csak azért-e, hogy a tudósítás végén kopott rhetorikai figurával elmondhassák, miszerint az emberbaráti s testvéri gondoskodás érdemét oly egyéneknek tulajdoníthatjuk, a kik — nem-unionisták. Mi összefüggés van itt? Nálunk nem tartozik a hírlapi közzétételre méltatandó, rendkívüli esetek közé, hogy iskolánkba más nemzetbeli tanulók felvéttessenek, könyvekkel elláttassanak és polgárainknál elhelyeztessenek. E jótéteményben különösen a román tanulók részesülnek. Jöjjen a tudósító Kolozsvárra és kérdezze meg rendre a nagyreminyi románokakat: kinél vagy lakáson és kosztos? s mondhatni valamennyi mind magyar polgárokat fog megnevezni és mi még se sietünk ezért a daco-románisták „hálatlanságára” czélzást tenni. Nagy dolgoknak kisszerű vitatása! Ugy látszik, ez is jó az említett lapba, csak legalább a végére legyen oda bigyesztve egy unioellenes stílellet, s még hozzá a segessvári derék polgárak ellen egy szurás, hogy miért nem félnek az uniótól. — Egyébiránt a „H. Ztg.” szerkesztője ugyanazon számban kinyilatkoztatja, hogy „a magyar nemzet ellen nem viseltetik ellenszenvvel.” Örvendenék, ha e felől meggyőzhette az által, hogy az alkotmányosság, a valódi, a törvényes, a tiszta alkotmányosság organumává változtatná egyáltalában nem az igazi szabadság elveit hirdető újságát, ha nem kívánczok oly szerföltött abba a bírodalmi parlamentbe, a melybe, hogy mi soha se fogunk lépni, már az egész európai sajtó előre megjósolta, a mit persze könnyű is volt megjósolni: aztán a szerencsétlen óhajást se kellett volna megpendíteni, hogy bár az erdélyi szászok közvetlenül a bécsi minisztérium alá helyeztetnének. Igazán nem tudjuk, mit tartunk Schmidt ur felől. Meglehet, hogy valóban nem viseltetik ellenszenvvel a magyarok ellen, de bizonyos az, hogy ha mi szászok volnánk, azt monda-

nók neki: „ember, te gyanus vagy előttünk, mert ördögöt festesz a falra nekünk, pedig csak alig most szabadulnánk a körmei közül!”

POLITIKAI HIREK.

— A római kérdést illetően az egész világ meg van győződve, hogy a francia megszálló csapatok nem maradhatnak örökké Rómában, és azért folyvást kérdi mindenki: mikor fognak hát kivonulni? Igen, ha valaki tudná rá felelni! Vannak, kik azt állítják, hogy még maga a francia császár sem tudja rá felelni, minthogy ő lépéseire nem készíti elő, hanem bevárja a kedvező alkalmakat. Párisban pár nap előtt azon hír keringett, hogy a piemontiak april. 1-én fognának bevonulni Rómába. Ebből láthatni, hogy a hírek nem veszik annyira számításba a körülményeket, mint Napoleon császár, és gyorsabban szárnyalnak, mint a francia politika. Egy magas állású egyéntől kérdé barátja, hogy mennyiben alaposak e hírek, mire amaz ezt viszonja: „A francia diplomácia éppen azon a ponton áll, hogy új alkudozásokat szöjjön Ausztriával, Spanyolországgal és a többi kath. hatalmakkal, hogy így a római kérdést békésen megoldja és a sz. szék és Olaszország közt kibékítést eszközöljön. De ez nem megy oly hamar, mint a hir mondja.”

Erre vonatkozólag egy adomát is hozunk fel. Midőn a császár néhány nap előtt a törvényhozó test tagjait a tulleiárban fogadta, Darblay követ körülbelül így szólott hozzá: „Felség! Ön tudja, minő hódolattal viseltetik a kamra felségéd iránt. Felségéd birja annak teljes rokonszenvét. De azt is tudja ön, hogy bennünket a római kérdés szerfelett nyugtalanít. Csak egy szó öntől, felség, és mi meg vagyunk nyugtatva, mondja ön ki a szót, nyilatkoztassa ki nekünk, hogy mi szándoka van Rómával?” A császár rövid színtet után így válaszolt: „A dolog igen kényes, a kérdés szerfelett komoly; Favre Gyula beszéde kitűnő. Mások is más szellemben színtet jól beszéltek. Némelyek azt akarják, hogy balra tartsak, mások meg, hogy jobbra. Én azonban sem jobbra sem balra nem tartok; nekünk tétovázunk, várakoznunk kell.”

— An „Indép.” szerint Garibaldi légyottot adott törzskara több tisztjének Bresciában april. 6-kára.

— A „Regno d' Italia”, melynek egyébiránt, mint az „Opinion” mondja, csak köve kell hinni, hiteles forrás után jelenti, hogy Ausztriát egy pártárczra ösztönzi, és hogy a sereg gyülekezik a Pó és Mincio partjain. Továbbá, hogy Garibaldi közelebről Turinban járt s a királlyal hosszasan értekezett. Visszatértekor a genuai bizottmányok ezt monda: „fegyverre, fegyverre szaporán!” Azt is állítja a nevetségesség határára vonulni. „Mi nem fogjuk megtámadni Ausztriát, azonban megtörténhetik, hogy a polgári és politikai párt ellenére sikerül a katonai pártnak az 1859-diki jelenet ismétlése. Mi ezt csak óhajtanók — mondja tovább a „Regno d. I.” — hogy valahára vége szakadjon e végtelen olasz kérdésnek.

— Az „Indépendance” és „Nord” jelentik, hogy a francia kormány követni akarván Anglia példáját, mint ez Dunlopet, egy őt követési attachéet küld Pestre, hol eddig csak magán ügynökei voltak.

— A „M. O.” márcz. 31-kén írja: Több jel mutat a háborúra, mint a békére. A párisi börze most másodsorú riad fel, mint egy sereg vadkacsa, mely a közeledő vadászt megsejti. Victor Emanuel egy magán levélben írja (kinek? az nem mondatik), hogy naponta várja az osztrákok támadását. Garibaldirol meg azt rebesgetik, hogy folyó hó 6-kán Bresciában lesz. Ezenkívül a dél-olaszországi sereget egyszerre Genuába rendelték, Cialdini tábornok meg Bolognába megy, hogy a negyedik hadtest parancsnokságát átvegye s a Pó déli vonalát őrizze. Végre Spitzánál a garibaldisták egyik csapatja csakugyan partra szállott. Mindezek olyan hírek, hogy a leghekkavértebb nyugalmat is felzaklatják közönyéből — hát még a párisi börzét, mely izgékony mint mint a kénese? Az „Indépendance” szerint a helyzet — kétségkívül aggasztó, tele veszőlyvel: de ebből nem következik, hogy a mennyi mindjárt lett. Az olasz hadmozgalmak azon sereg összevonásnak tulajdonítja a nevezett lap, melyet az osztrákok „tüntetésképen” a Mincio vonalán tetek s mely miatt Thouvenel Metternich hercegtől magyarizatot kért. A két ellenfét — tagadhatatlan — farkasszem néz egymással, mindenik óhajta a nyomasztja helyzetnek véget vetni, de a felelősséget egyik sem akarja magára vállalni, mindenik magának kívánja megtartani azt az előnyt, hogy a támadó fél nem volt. Párisban meg mindent a magyar országgyűlés magatartásától várnak: fog-e vagy nem a bécsi kormányval transigálni. Varsóban szintily várakozással vannak: a lengyel mozgalom irányát — úgyuond — a mi diétán fogja elhatározni. Miből egyébiránt semmi speciahs következtetést nem akarunk vonni, meg levén győződve, hogy a magyar nemzet legitim jogaiból — a mennyiben azok függetlenségének törvényes alapjait meghatározzák — csak egy hajszálnyit sem enged, akár néz rá a világ szeme akár nem. A mely nemzet szabad akar maradni, az legfőbb bizalmát saját erejében fektesse.

— Páris, márcz. 24. A „Vaterland” írja: Már jó idő óta dolgoztak a hadügyminisztériumban egy 150,000 főnyi hadsereg mozgósításához megkívántató előkészületek. Ezen munka pár nap alatt be lesz fejezve, s akkor aztán csak parancsot kellend adni, s ott álland Franciaország északi szélén egy, minden órában rendelkezésre kész hatalmas hadsereg. Minden eshetőségre elkészítve akarnak lenni.

— Párisi hírek szerint a francia megszálló sereg 30,000-re szaporították s Mac Mahon parancsnoksága alá állították. Egy másik párisi hir pedig tudni akarja, hogy Victor Emanuel a Róma és Velence egyesítéseért Napoleon Lajos által megszabott feltételeket el nem fogadta. A feltételek ezek lennének: 1. a liguriai tengerpart átengedése s 2. véd- és dacszövevény a Rajnánál megtörténhető francia hadjárat esetében.

— A boroszlói lap szerint Muncanofi, gyors elutazása által sem menekedhetett meg attól, hogy a nép e vaspályaudvarban demonstratiót ne csináljon ellene, mely aztán minden állomáson iémeltetett. A varsói polgárválasztmány leköszönt s előlegesen egy, 8 tagból álló comité által helyettesítették.

— Varsói tudósítás után írja a „Constitutionnel”, hogy Goresakoff kormányzó hg. márcz. 22-kén a polgári kiküldöttségnek négy tagját magához hivatván, a császár nevében köszönetet mondott a rend fenntartásért és biztositá, hogy rövid idő alatt a közlötteknél szélesebb engedményeket fog nyerni az ország. Varsóból írják márcz. 29-kéről: Hir szerint az előleges könyvvizsgálat meg lesz szüntetve. Wielspolski azt rendelte, hogy sajtó-törvény dolgoztassék ki a francia mintára. Holnapról fogva már a cenzura által be nem mázolt lapok kiadását várják. Az államminiszter rendelést adott ki, hogy a községi tárgyalásokban a nyilvánosság állíttassék vissza.

— A lengyel határszélekről, márcz. 29. A tett engedmények nem kielégítők. A gyászvisélet növekszik; a nemzeti-ültönök gyakoribbak. — A sajtó-kölönyök mérseklere intenek. Polytonos katonasági összevonulások. Fegyvertelen polgár-eonstablerek tartanak órjáratot az utcákon.

Ujabb. — A helyzet mindenfelé erősen feszült — egyike azon helyzeteknek, midőn egy puská véletlen elstítése a legmegrendítőbb események bekövetkeztét nyithatja meg. Az osztrák és olasz csapatok összeköttözése csak üres bőrzei hírek bizonyult be ugyan, de azért még sem volt minden hatás nélkül: mert mindenütt azon gondolatot ébresztette föl, hogy az ily összeköttözés korántsem valószínű, s ha tegnap és ma nem történt meg, holnap vagy holnapután könnyen megtörténhetik. A folytonos gyanakodás ebből meg újabb elővigyázati rendszabályokat idéz elő, s e rendszabályok viszont növelik a bizalmatlanságot. — Így van ez jelenleg Olaszországban is. Ausztria hadi rendszabályról nem beszélhetünk; de azt mondhatjuk, hogy olasz részről a legóriásabb erőfeszítések történnek, mintha az 1861-ki április hava szintoly végzetleges akarna lenni mind az 1859-i volt. Bolognában különösen Cialdini tk vezénylete alatt egy negyedik hadtest állítatik fel, melynek főadta az alsó Pó-vonal védelmezése. Másfelől a garibaldi-féle szabadcsapatok kiszállása ha még meg nem történt is, de már senki se tagadhat, hogy egy ily kísérlet még csak idő kérdése s az előbb később mégis megfogottörténni. Még maga Palmerston sem merészi az európai béke fenntartása iránti reményét a közelebbi hónapokon túl kiterjeszteni. A bécsi orosz követ ugyan azt erősíti, hogy a montenegrói herceget Pétervárból nyugton maradásra intették. Azonban biztos kutfőből jelentik, miképp az orosz udvarnak legkisebb gondja is nagyobb annál, hogy a feketehegyek vállalkozási kedvét most csillapítgassa. Ha vetne is egy-egy komoly intő szót a játéka, de annak folyását nem fogja gátolni, — ugy látszik a magvetés egész munkája ottan Franciaországra van bízva, s csak majd az aratás betakarítására fog Oroszország is minden bizonylyal megjelenni.

— Nándor-Fejérvár, márcz. 23. Bosznjakországi utazók nemcsak azt bizonyítják, hogy a török katonaság Hercegovinából kitakarodott, hanem hogy a vagyonszámla lakosok is kivándoroltak velük együtt. A boszniai törökök páni félelem között élnek. Valósl, hogy Boszniától egész Hercegovina elszakadt s Montenegroval egyesült. A keresztények a törököket mindenütt a városokba szorították volna. Egyébiránt a törökök Grahovo mellett oly nagy veszteséget szenvedtek, hogy Serajevoba egy éjjelen át több mint 1500 sebesült szállítatot küldtek. E veszteségek fölötti dühökben irtóztató kegyetlenségeket visznek végbe, hogy például Focaban védtelen nőket szétdaraboltak és a gyermekeket élve karókba huzták.

— Stambulba, márcz. 19-kén 200 magyart szállított Galaczból a „Taurus” nevű francia gőzös, a kik aztán másnap onnét más gőzösn Nápoly felé vitorláztak. Rövid itidőzéstük alatt csak kevesen szállottak közülük partra, miután a török főváros helyett inkább óhajták melőbb szemlélhetni a magyar legió lobogóit, melyek alá törekessznek.

— A „Wanderer”, „Preset” s más lapokat Kossuthnak a bankjegyek végett indított pörben tett vallomása-nak közlése miatt lefogalták.

— Milano, márcz. 30. A „Perseveranza”-nak Nápolyból 29-ről távirják: Cavour és Buoncompagninek a kamarában tartott beszédek ellenséges tüntetéseket idéztek elő a garibaldisták részéről. Ugyanazon lap jelenti Turinból: A háboru miatti rettegés csillapodik; az osztrák hadsereg mozdulatának védelmi jelentőségét Turinban elismerik.

— Páris, márcz. 28. A „Patrie” mai számában egy heves cikket közöl, kiemelve abban, hogy az orleansi hercegek Kent hgnő temetésén hivatalos minőségben jelentek meg. A „Patrie” itt a következő megjegyzést teszi: az ilyes kül-cselszövények csak előmozdítják a napoleoni dynastia megszilárdulását. Az angol nép távol van ilyen kicsinyes cselfogásoktól; ezen két népnek soha sem volt nagyobb szüksége az egyesítésre, mint éppen most. Az udvar szeszélyeinek nagy érdekek nincsenek alárendelve. Páris, márcz. 29. Nagy sensációt okozott a „Patrie” azon cikke, mely hevesen kikel az ellen, hogy Kent hercegszöny temetésére hivatalosan hívtak meg az orleansi hercegeket.

— Kopenhága, márcz. 28. A „Faerelandet” s „Dagebladet” fájallják ama ferde állást, melybe a kormány a budget-tyg által juttatá magát. Dánország ezáltal azon veszélynek teszi magát, hogy Európa jóindulatát elvesztendi.

— Páris, márcz. 28. A portugali kamara fölözslattatott.

— Konstantinápoly, márcz. 27. Azon hirre, hogy a garibaldisták Spitzába, Albániában, beültöttek, a hatalmak képviselői egy vegyes bizottmányt Hercegovinába leendő küldetését kívánják. A porta vonakodik a reformjavaslatokat egyelőre elterjeszteni, attól tartván, hogy Oroszország az állandó értekezlet reformtervet ismét fölveheti. A hatalmak ragaszkodnak az előterjesztéshez, a felelősséget a portának engedvén át.

Az orosz uralkodás által Lengyelországnak adott reformok főbb pontjai:

- 1) A kormányi bizottmányok egy vallás és köz-mívelődési bizottmányt állítanak.
- 2) E bizottmány elnökül gr. Wielopolszki nevezetett ki.
- 3) Az iskolák általános reformja elrendeltetett.
- 4) Magasabb tanintézetek iránt tétett intézkedés s köztük egy jogakadémia iránt.

- 5) A lengyel királyságra nézve egy államtanács állítatik fel, melyben a vallásos méltóságok s az ország magasabb személyiségei foglalnak helyet. Az államtanács hatáskörébe tartozik a szokott tárgyakon kívül a kérvények és panaszok megvizsgálása.
- 6) A kormányászeknél választás után állítatnak be a tanácsnokok.
- 7) A kerületekbe is elég tanácsnokok fognak választatni.

8) Varsóban s a királyság nevezetesebb városaiban a helytartósági hivatalok szintén választás után töltenek be. A lengyel közvélemény e pontokkal nem igen van kielégülve, a tevékeny pártok éppen elégtelennek, a legkevesebb a mit ők kívánnak az 1815-iki constitutio.

T. és felelős szerkesztő DÓZSA DÁNIEL.

BÉCSI BÖRZE martius 30-án.

		penzben	aruban			penzben	aruban
Allam-adósság.				Részvények.			
5%-os nemzeti kölcsön	100 frt.	74.80	74.90	Nemzeti bank ex div.	698.—	700.—	
5%-os metalliques	100 frt.	63.50	63.75	Hiteletintézet 200 frt.	156.40	156.60	
Földtehermentesítések.				Alsó-ausztriai esc. bank 500 frt.	562.—	564.—	
5%-os magyarországi	100 frt.	63.25	63.50	Duna-gőzhajózási társulat 500 ft pp.	415.—	417.—	
5%-os bánági, horvát és sláv	100 frt.	62.—	63.—	Trieszti Lloyd 2-ik kibocsátása 500 ft pp.	143.—	145.—	
5%-os erdélyi	100 frt.	60.50	61.—	Budapesti lánczvid 500 ft pp.	389.—	391.—	
Sorsjegyek.				Éjszaki vasut	1898.40	1898.50	
Trieszti db.	100 ft pp.	125.—	126.—	Ausztr. államvaspálya	281.50	282.50	
Dunagőzhajóz. társ. darabja	100 ft pp.	99.—	99.50	Nyugati vasut	185.—	185.50	
Budai városközség db.	40 ft a.é.	35.75	36.25	Pardubitzai vasut	105.—	105.50	
Eszterházy	40 ft pp.	92.—	93.—	Tiszai vasut	147.—	147.—	
Salm	40 ft pp.	37.25	37.75	Déli vaspálya 60% (ex div.)	188.—	189.—	
Pálffy	40 ft pp.	36.—	36.50	Károly Lajos vaspálya (ex div.)	155.—	155.50	
Clary	40 ft pp.	35.50	36.—	Graz-Köflachi	108.—	110.—	
St. Genois	40 ft pp.	36.50	37.—	N.-Szombati 1-ső kibocsátás	20.—	22.—	
Windischgrätz	20 ft pp.	23.—	23.50	N.-Szombati 2-ik kibocsátás	60.—	64.—	
				Váltók (devisek)			
				Három hónapra.			
				Amsterdam 100 holl. ft (86 ft 52 kr a.é.) 3%	126.50	126.75	
				Augsburg 100 d. német ft (85 ft 90 1/2 kr) 3 1/2%	127.—	127.25	
				Berlin 100 tallér (150 ft ausztr. értékb.) 4%	—	—	
				M. Frankfurt 100 d. német ft (85 ft 90 1/2 kr) 3%	127.25	127.50	
				Hamburg 100 márk-bankó ft (75 ft 85 kr) 2 1/2%	112.25	112.50	
				London 10 font sterling. (100 ft 23 1/4 kr) 4 1/2%	150.—	150.25	
				Páris 100 frank (40 ft 50 kr ausztr. ért.) 3 1/2%	59.30	59.50	
				Pénznemek.			
				Korona	20.60	—	
				Császári arany	7.06	—	
				Reczés arany	7.05	—	
				Napóleonsd'or	11.96	—	
				Orosz imperiale	12.20	—	
				Ezüst	48.75	—	
				A nemzeti kölcsön papír szelvényei	43.25	—	

H I R D E T É S E K.

HIVATALOS.

(110)
1206. polg. 1861.

Hirdetmény.

A helybeli feloszló félben lévő repaczkorgyár társulat e bírósághoz a tudva nem lévő részvényesek ellen a végetti keresetlevelet adott be, hogy azok osztaléki jogaik mielőbbi érvényesítésére szorítottassanak.

Ehez képest a tudva nem lévő részvényesek számára cselekvényi gondnokul ügyvéd Vajna Sándor ur neveztetvén ki, tárgyalási határnapul idei május 18-ka tűzetett ki: miről a tudva nem lévő részvényesek azon hozzáállal értesítetnek, hogy ezen határnapon délelőtti 9 órakor vagy személyesen jelenjenek meg, vagy a kirendelt gondnokot addi igényeik bejelentésére utasítsák, mert különben bejelentési elmulasztás esetében a feloszlandó társulat megköli nem részesüléseket csak maguknak tulajdoníthatják.

A cs. kir. járásbíróstól.

Kolozsvárt, március 20-án, 1861.

(112)

381

törv.

1861. Hirdetmény.

A nagy-enyedi cs. kir. törvénybíróstól ezennel közhírré tételik, miszerint özvegy Jenei Józsefnő született Pálfi Borbára Pókafalván mint jószág gondnok lakó édes fiára Jenei Elekre ruházott teljes felhatalmazását mai napon visszavette és a fennevezett fia által ezenül az ő nevében tett lépése mindent érvénytelenít.

A cs. kir. törvénybíróstól.

Nagy-Enyed, március 21-én, 1861.

(108)

617 t. sz. 1861.

Hirdetmény.

A zilahi cs. k. kerületi törvényszék részéről, mult 1860-dik évi December 6-ról 3724 szám alatt kelt hirdetményre vonatkozólag, melyben Kabós József somlyai részjószágának és appertinentiáinak, az ellene P. Horváth Miklós által 7000 ft. o. é. váltóadósság és járulékaik iránt indított keresetben, elégtétel utáni eladása kihirdetett, ezennel közhírré tételik: hogy az idei April hó 15-dik napjára d. e. 10 órára elrendelt II-dik árverés ezen törvényszék irodájában meg fog tartatni, és hogy ezen jószág ha az 65241 ft. 85⁹³/₁₀₀ kr. o. é. becsáron el nem adhatóknak, becsáron alul is a többet ígérőre fog veretni.

Zilah, Március hó 18-án, 1861.

A cs. kir. kerületi törvényszék üléséből.

NEM HIVATALOS.

(111)

Alólikt kívánja tudatni, hogy nála két újból készült torony-óra találtatik melyet igen jó árnyon áron a kívánt helyre feltenni és munkájáért több évig jól állani magát kötelezi, úgy szintén elvállal alólikt mindenféle elromlott torony órákat mérsékelt áron kiigazítani.

Kencse Ignác,
só-aknászati kovacs Parajdon.

(103)

Kolozsvárhoz négy órányira Gyerő-Vásárhelyt egy lakó- és gazdasági épületekkel ellátott belső udvari Telek, külsőségeivel, úgy az ahhoz tartozó Inaktelki, Pányiki, Sztánai, M. Bikali,

(99)

Szobafestészeti hirdetés.

Alábbirt meghívásom folytán történt idejövdelem és illetőleg itt mulatásom idejét még egynehány óra meghosszabbítván: szolgáltatam mindennemű szoba- és fafestészeti, továbbá akármínő fényházas (lakirozandó) munkáknak a legdívalosabb műncheni, bécsi vagy pesti modorban, ugyszintén a legizletesebb színvegyülettel leendő elvállalására a környékbeli t. cz. birtokos uraságoknak és a városi közönségeknek a lehető legjutányosabb árak mellett van szerencsém följajánlani.

Maros-Vásárhelyt, márc. 21-én, 1861.

Mestitz Mihály,

szoba- és fafestész.

(Lakása: M.-Vásárhelyt, a „Verecs” kereszt” című vendéglőben)

(95)

Németország legelsőbb orvosi egyetemei által megvizsgált, mindennemű fájdalmak ellen hasznosnak elősmert és a magas cs. kir. helytartóságtól hasznossága miatt engedményezett Véber-féle

Á t a l á n o s

KÖSZVÉNYGYOLCS

mint legelsőbb, legbiztosabb, gyorsan és csálhatatlanul segítő óvszer mindenn műköszvény, húles göres, oldalnyílalás, dagadt tagok, kiféizamodások és podágra ellen, csomagokban használati utasítással 1 frt 5 kr, még egyszer oly erős, súlyosb fájdalmak ellen 2 frt 10 kr. o. é. nem különben a híres párizsi általános tapaszt minden lehető sehn-mek, fagydaganaok és tyukszemek ellen.

Egy tegely használati utasítással 35 kr. o. é.

A valódi kapható:

Kolozsvártt gyógyszerész Wolff János úrnál és Wendler J. örököséinél.

Tordán gyógyszerész Wolff Gábor úrnál.

Brassóban Khern Ede úrnál.

Segesvártt Misselbacher J. B. úrnál.

Károly-Fejérvártt Wagner János úrnál.

Beszterczén Dietrich & Fleischer úraknál.

STEIN JÁNOS

könyvtárusnál Kolozsvártt kapható:

Die Reduction der Armee,

und die ausnahmslose Wehrpflicht
in ihrer Anwendung auf Österreich.

Von einem k. k. Officier. Ára 50 kr.

Attila und rother Frack,

Gedanken über das

Verhältniss Ungarns zu Oesterreichs
und die Neugestaltung des Kaiserstaates.

Von Gr. J. C.

Ára 50 krajczár osztrák értékben

UNITARIUS PÜSPÖKÖK ARCZKÉPEI.

Ugymint: Sz.-Ábrahám L. Mihály 1737—1758.
Lázár István 1786—1811.
Körmöczy János 1812—1836.
Székely Miklós 1838—1843.
Székely Sándor 1845—1852.

A műlap öt arczképpel Bohn híres műnyomdájában készült.

Ára chinai papíron 1 frt 50 kr osztrák értékben
fehér " 1 frt — kr " " " "

A HONVÉD ŐRANGYALA.

Regényes korrajz. Irta Vahot Imre. Ára 1 frt.